

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Os kommune

Arkivsak: 24/562
Møtedato/tid: 18.11.2024 kl. 12:00
Møtested: Verjåtunet

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Audun Holte på telefon 997 50 681, eller e-post: audun.holte@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Os, 11.11.2024

Mari Bakosgjelten (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Audun Holte
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
29/24	Virksomhetsbesøk, Verjåtunet
30/24	Revisors uavhengighetserklæring
31/24	Revisjonsstrategi 2024
32/24	Tilsynsrapport etter forvaltningskontroll på landbruksområdet Røros og Holtålen
33/24	Årsplan og møteplan 2025
34/24	Innspill til kontrollarbeidet
35/24	Referatsaker
36/24	Godkjenning av møteprotokoll

Virksomhetsbesøk, Verjåtunet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Os kommune

Møtedato

18.11.2024

Saknr

29/24

Saksbehandler Audun Holte

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 24/122 - 7

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget takker for informasjonen fra Verjåtunet.

Saksopplysninger

For å gjøre seg kjent med kommunen, kan kontrollutvalget dra på besøk til kommunale virksomheter eller selskaper som kommunen eier. Formålet med å besøke virksomhetene er ikke å føre kontroll, men å få informasjon om virksomhetene. Kontrollutvalget har besluttet å besøke Verjåtunet og ønsker å bli orientert.

Følgende plan ble vedtatt:

-

- Kontrollutvalget presenterer seg selv.
- Orientering fra Helse og omsorgssjefen og Virksomhetsleder
- Det er viktig at de får frem hvilke utfordringer de har og hvor skoen trykker.
- Omvisning organiseres av Verjåtunet.

Møtet starter kl. 12.00.

Revisors uavhengighetserklæring

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Os kommune

Møtedato

18.11.2024

Saknr

30/24

Saksbehandler Audun Holte

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 24/185 - 3

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar erklæringen om revisorens uavhengighet til orientering.

Saksopplysninger

Kommunens revisor må vurdere sin egen uavhengighet. Hvert år, og ved behov, skal revisoren legge fram en skriftlig vurdering av sin uavhengighet for kontrollutvalget.

Revisoren kan ikke ha andre jobber eller styreverv i kommunen eller tilknyttede virksomheter. Revisoren kan heller ikke delta i aktiviteter som kan skape interessekonflikter, eller tilby rådgivningstjenester som kan svekke uavhengigheten og objektiviteten.

Kommunens revisor må ha god vandel. Revisjonsselskapet bekrefter dette ved ansettelse og skifte av revisjonsoppdrag. Revisjon Midt-Norge SA har bekreftet revisorens vandel.

Kommunens oppdragsansvarlige revisor er statsautorisert revisor.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor vil i dagens møte ha en gjennomgang av strategien for revideringen av regnskapet for 2024.

Vurdering og konklusjon

Egenerklæringen viser at den oppdragsansvarlige revisoren fyller kravene i forskriften. Vi anbefaler at kontrollutvalget tar erklæringen til orientering.

Os kommune

Egenvurdering av uavhengighet

Kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon §16- §19 setter krav til revisors uavhengighet. Kravene er beskrevet i bestemmelsene. Dette dokumentet beskriver revisors egenvurdering og skal ivareta krav i forskriften.

Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet
Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem i styrende organer i noen virksomhet som Os kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har en slik tilknytning til Os kommune at dette har betydning for min uavhengighet og objektivitet i utførelsen av revisjonsoppdraget.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Undertegnede bekrefter at det ikke er ytet rådgivning eller andre tjenester overfor Os kommune som er av en slik art at dette kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p> <p>Før slike tjenester utføres, vurderer revisor rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom revisor konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriftens § 16, utfører revisor ikke tjenesten. Hvert enkelt tilfelle vurderes særskilt.</p> <p>Revisor vil kunne besvare spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Slike veiledninger skjer med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p>
Tjenester under (fylkes)kommunens egne ledelses- og kontroll-oppgaver	Undertegnede bekrefter at det ikke ytes tjenester overfor Os kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontroll-oppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede bekrefter at verken revisor eller Revisjon Midt-Norge SA opptre som fullmektig for Os kommune.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet.

Haltdalen, 21.08.24
Kari Anne Gaare

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidtnorge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidtnorge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- KARI ANNE GAARE, 21.08.2024

Forseglet av

Posten Norge

Revisjonsstrategi 2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Os kommune

Møtedato

18.11.2024

Saknr

31/24

Saksbehandler Torbjørn Berglann

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 24/185 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar revisors redegjørelse om revisjonsstrategi for 2024 til orientering.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte (kommuneloven § 23-2). Kontrollutvalget skal også holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet (forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3). Revisor skal hvert år utarbeide en strategi og plan for revisjonsoppdraget med utgangspunkt i risiko og vesentlighetsvurderinger. Formålet med strategien er primært å avdekke risiko for feilrapportering og å definere hvilke revisjonshandlinger som må gjennomføres for å skrive en revisjonsberetning innen 15. april.

Kontrollutvalgets sekretariat har bedt oppdragsansvarlig revisor om å orientere om planleggingen av revisjonsarbeidet for 2024 og den løpende revisjonen så langt i året. Kontrollutvalget vil på denne måten både ha mulighet til å følge opp det arbeidet som gjøres, forsikre seg om at revisjonen fungerer på en betryggende måte og gi innspill til revisor i videre arbeid.

Vurdering

Kontrollutvalgets sekretariat viser til revisors orientering i møtet og anbefaler kontrollutvalget å ta redegjørelsen til orientering.

Tilsynsrapport etter forvaltningskontroll på landbruksområdet Røros og Holtålen

Behandles i utvalg Kontrollutvalget i Os kommune	Møtedato 18.11.2024	Saknr 32/24
Saksbehandler Audun Holte		
Arkivkode FE-033, TI-&58		
Arkivsaknr 24/384 - 2		

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar tilsynsrapporten til orientering.

Saksopplysninger

En av kontrollutvalgets oppgaver er å utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon. I tillegg har Kommunal- og moderniseringsdepartementet sagt at de ønsker samordning av tilsynsarbeidet mellom blant annet statsforvalteren og kommunale kontrollutvalget. Som et ledd i dette arbeidet er det naturlig å gjøre bruk av rapportene som de statlige tilsynsmyndighetene utarbeider etter tilsyn i kommunene.

Statsforvalteren i Trøndelag har gjennomført forvaltningskontroll på landbruksområdet Røros og Holtålen. Os kommune er vertskommune for Røros og Holtålen på landbruksområdet. Rapporten er skrevet med bakgrunn i Statsforvalteren sin foreløpige rapport datert 28. mai 2024 og Os kommune sin tilbakemelding datert 30. mai 2024. Rapporten beskriver de funn (avvik og merknader) som ble avdekket.

Formålet med tilsynet er å ivareta at midlene over jordbruksavtalen brukes til det formålet de er tiltenkt gjennom en målrettet og effektiv forvaltning. Kontrollen skal videre sikre at lover og regler overholdes og at rettssikkerheten til søker ivaretas.

Statsforvalterens tilsyn har avdekket fem avvik.

- Mangelfull dokumentasjon og trekk
- Manglende dokumentasjon av vurdering av vilkår for tilskudd er oppfylt
- Manglende dokumentasjon av kontroll, manglende kontrollskjema og manglende signering av skjema
- Avkortingsreglene er ikke brukt ved mangelfull gjødslingsplan
- Manglende vurdering av avkorting ved feilopplysning

Statsforvalteren har i tillegg gitt tre merknader:

- Behov for å videreutvikle system for internkontroll
- Manglende kontinuerlig ajourhold
- Mangelfull dokumentasjon av utgifter

Os kommune har i brev av 29. august 2024 svart på statsforvalterens merknader. Det fremkommer her at Os kommune har oppdatert rutineene for å imøtekomme de manglene som er påpekt av statsforvalteren. Dette innebærer blant annet å gjøre rutiner mer tilgjengelig og samlet, dokumentere hvordan saksbehandler har tenkt og vurdert i saker, utarbeide ROS-analyser for hvor det er størst risiko for feilutbetalinger og utarbeidelse av kontrollskjema.

Vurdering

Kontrollutvalgets sekretariat viser til vedlagt tilsynsrapport for utfyllende informasjon om tilsynet og Os kommunes svar av 29. august 2024. Kontrollutvalgets sekretariat vurderer at Os kommune har gjort konkrete tiltak for å imøtekomme statsforvalterens merknader og anmerkninger. Os kommunes tilbakemelding er sendt til statsforvalteren som må vurdere eventuell videre oppfølging. Slik saken står per i dag mener sekretariatet at kontrollutvalget kan ta tilsynsrapporten til orientering.

Statsforvalteren i Trøndelag

Tröndelagen Staatehaaltoje

Rapport etter forvaltningskontroll

Kontrollerte kommuner:	Røros og Holtålen kommuner
Dato rapport:	20.06.2024
Dato for kontrollmøte:	28.05.2024
Kontrolleder:	Kjersti Alne Solberg
Gjennomført av:	Gaute Arnekleiv Anders Mona Anne Solstad Kjersti Alne Solberg
Til stede fra vertskommunen:	Jan Arvid Aamo Charlotte Ryen Per Ove Nordskogen Volden Marit Gilleberg Berit Bugten Østbyhaug
Kontrollerte ordninger:	AR5 Tilskudd til avløsning ved sykdom mv Regionale miljøtilskudd til jordbruket i Trøndelag

1 Sammendrag

Os kommune er vertskommune for Røros og Holtålen på landbruksområdet. Rapporten er skrevet med bakgrunn i Statsforvalteren sin foreløpige rapport datert 28.05.2024, og Os kommune sin tilbakemelding datert 30.05.2024. Rapporten beskriver de funn (avvik og merknader) som ble avdekket. I Røros og Holtålen kommuner ble det konstatert 5 avvik og 3 merknader.

2 Generelt om kommunene

Tabellen under viser hvor mye midler Os kommune forvaltet på vegne av Røros og Holtålen kommuner på de tilskuddsordningene kommunene hadde fått delegert myndighet fra staten i 2023:

Tilskuddsordning		Røros		Holtålen	
		Beløp (kr)	Antall vedtak	Beløp (kr)	Antall vedtak
Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket	Utbetalt	45.504.944	57	36.422.954	72
Tilskudd til avløsning ved sykdom mm	Utbetalt	706.410	11	27.173	7
Skogfond *)	Utbetalt	12.930	2	578.726	20
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)-Skogkultur	Utbetalt	4.357	2	223.732	20
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)- veg	Utbetalt	0	0	0	0
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)- drift	Utbetalt	0	0	64.348	12
Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	Innvilget	313.387	3	125.950	9
Tilskudd til regionale miljøprogram (RMP)	Utbetalt	1.228.744	33	2.021.913	50
Tilskudd til drenering av jordbruksjord	Innvilget	191.028	6	197.515	7
Tilskudd til tiltak i beiteområder - planleggings- og tilretteleggingstiltak	Innvilget	193.000	7	127.820	9
Tilskudd til utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL)	Innvilget	2.050.000	24	0	0
SUM		50.179.800	145	39.790.131	206

*) Kun til skogkultur. I tillegg kommer skogfond til veier og andre formål.

3 Hjemmel for kontrollen

Hjemmel for kontroll er Reglement for økonomistyring i staten § 15:

«Overordnede virksomheter skal ivareta kontroll med at underliggende virksomheter og enheter utenom statsforvaltningen som utøver forvaltningsmyndighet, utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til § 14». § 14 inneholder bestemmelser om internkontroll.

Kontrolloppgavene er delegert til Statsforvalteren i tildelingsbrev og hovedinstruksen fra Kommunal- og distriktsdepartementet.

Statsforvalteren skal kontrollere om kommunen gjennom sin internkontroll har etablert systemer og rutiner som sikrer at tilskuddsordningene forvaltes i samsvar med gjeldende landbrukspolitikk, og i henhold til gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer.

4 Grunnlag for kontrollen

Statsforvalteren er gjennom hovedinstruksen og tildelingsbrev bedt om å vektlegge kontroll for å sikre kvalitetsmessig god tilskuddsforvaltning. Utvelgelsen av kontrollobjekter er risikobasert. Samtidig står det i tildelingsbrevet at Statsforvalteren skal ha forvaltningskontroll i 20 % av kommunene hvert år.

Målet med kontrollen er å ivareta at midlene over jordbruksavtalen brukes til det formålet de er tiltenkt gjennom en målrettet og effektiv forvaltning. Kontrollen skal videre sikre at lover og regler overholdes, og at rettsikkerheten til søker ivaretas.

5 Gjennomføring av kontrollen

Varsel om kontroll ble gitt i brev av 22.03.2024 og kontrollen ble gjennomført 28.05.2024.

Statsforvalteren har gjennomgått rutiner, søknader og andre aktuelle dokumenter knyttet til de kontrollerte ordningene.

Vertskommunen fikk i forkant av kontrolldagen tilsendt et egenvurderingsskjema som ble besvart og returnert Statsforvalteren før møtet.

Vertskommunen fikk oversendt en foreløpig rapport den 24.05.2024.

Den 28.05.2024 ble det gjennomført et møte med vertskommunen på Teams, der involverte i kontrollen i kommunen og hos Statsforvalteren deltok. Det ble i møtet gjennomført en forvaltningsdialog rundt de svarene kommunen hadde gitt på egenvurderingsskjemaet. Foreløpig rapport ble også gjennomgått.

Vertskommunen ga skriftlig tilbakemelding på fakta i foreløpig rapport den 30.05.2024.

Foreløpig rapport og tilbakemeldinger fra vertskommunen er lagt til grunn for denne rapporten.

6 Kontrollområder

Tabellen under gir en oversikt over de avvik og merknader som ble avdekket under kontrollen:

Avvik er mangel på oppfyllelse av krav til forvaltningen av ordningen som er fastsatt i eller i henhold til

- reglement for økonomistyring i staten
- styrende dokumenter
- regelverket og/eller retningslinjer for ordningen

Merknad er forhold som ikke strider med krav, men der statsforvalteren finner grunn til å peke på behov for forbedringer.

Avvik og merknader som ble avdekket under kontrollen:	
Generelt	
Merknad 1	<p>Behov for å videreutvikle system for internkontroll</p> <p>Basert på svar i egenvurderingsskjemaet og tilsendte dokumenter, er vårt inntrykk at vertskommunen har etablert mange gode rutinebeskrivelser i sitt system for internkontroll.</p> <p>Det er mye bra faglige innhold i rutinebeskrivelsene, men også noe behov for videreutvikling, særlig i forhold til å beskrive det lokale skjønnet og den lokale arbeidsmåten. Det ble gitt innspill på</p>

	<p>dette i forvaltningsdialogen på kontrolldagen.</p> <p>Gjennom kontrollen ser vi at saksbehandlingen på Regionale miljøtilskudd i en del tilfeller ikke er i henhold til rutinebeskrivelsene. Det kan ut fra dette fremstå som at kommunen i for liten grad har integrert rutine og kvalitetssystemet i virksomheten.</p> <p>Arbeidet med internkontroll skal tilpasses virksomhetens risiko, vesentlighet og egenart, og arbeidet med internkontroll vil være et løpende arbeid. Inn i arbeid med internkontroll vil det normalt inngå ROS-analyser, rutiner for implementering, dokumentasjon, oppfølging, rapportering og oppdatering.</p> <p>ROS-analyser brukes i liten grad som verktøy på landbruksområdet i vertskommunen i dag. Her ligger det noen muligheter for videreutvikling.</p> <p>Vårt inntrykk før kontrolldagen er at kommunen har mye på plass i sitt system for internkontroll, men at det ser ut til å være mangler knyttet til implementering, oppfølging og rapportering. Dette kommer blant annet til uttrykk i at avdekket praksis innenfor forvaltningen av Regionale miljøtilskudd ikke er i tråd med rutinebeskrivelsene.</p> <p>Det er behov for at Os som vertskommune videreutvikler sitt system for internkontroll på landbruk, med et særlig fokus på å bruke og vedlikeholde det systemet som er utarbeidet.</p>
AR5	
Merknad 2	<p><u>Manglende kontinuerlig ajourhold</u></p> <p>Det er ikke foretatt kontinuerlig ajourhold i Røros for 2023, til tross for at det i henhold til AR5 rutinens trinn 5 skal gjennomføres fortløpende.</p> <p>Oversikt fra NIBIO viser at det ikke er registrert noen nye, endra eller sletta AR5 figurer i 2023. Samme oversikt viser at Røros i de foregående årene har foretatt slikt ajourhold.</p> <p>Eksempelvis er det i FDV avtalen for 2023, registrert 122 nye bygninger (BID) som normalt gir grunnlag for endringer.</p>
Tilskuddsordning: Tilskudd til avløsning ved sykdom mv.	
Avvik 1	<p><u>Mangelfull dokumentasjon og trekk</u></p> <p>Gjennomgangen av saker viser at det er mangelfull dokumentasjon i flere tilfeller. Eksempler på mangler er listet opp under:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kopi av vedtak fra NAV, enten stønaden er innvilget eller avslått. Den avløste må søke sykepenger når sykdomsperiode er over 16 dager • Inntekt utenfor foretaket/bruket

	<ul style="list-style-type: none"> • Det er ikke sjekket opp om det er søkt pleiepenger og ikke innhentet vedtak som viser om NAV har innvilget eller avslått søknaden <p>En konsekvens av dette, er at det i noen av tilfellene kan være utbetalt for mye i tilskudd.</p>
Avvik fra	<p>Forskrift om avløsning ved sykdom og fødsel mv. §§ 2 og 10 Rundskriv 2023/3 og 2022/4 Kommentarer til regelverk, § 2 Rundskriv 2023/4 og 2022/5 Forvaltningsansvar og saksbehandling, pkt. 3 Saksbehandling</p> <p>Forskriftens § 2 sier: «Tilskotet vert utrekna med grunnlag i satsar, definisjonar, utmålingsreglar m.m. fastsett i jordbruksavtalen.»</p> <p>Forskriftens § 10 første ledd sier: «Søkjaren av tilskot pliktar å gje alle opplysingar som kommunen, statsforvalteren og Landbruksdirektoratet finn naudsynt for å kunne forvalte ordninga.»</p> <p>I RS 2023/3 under § 2 heter det blant annet: «I henhold til Jordbruksavtalen, så skal det ved beregning av tilskuddet gjøres fradrag for inntektene den avløste i søknadsperioden. Det er inntekt som refererer seg til og er opptjent i søknadsperioden, som skal trekkes fra. Det skal ikke trekkes for næringsinntekt.» Det står også: «Det er ytelse den avløste får eller kan få fra Nav ved sykdom, uførhet og fødsel, som eventuelt skal trekkes fra beregning av tilskuddet. Den som har blitt avløst, kan altså ikke prøve å unngå fradrag ved å vente med å søke om stønad fra Nav til etter at kommunen har fattet vedtak om tilskudd»</p>
Frist for å lukke avviket	Umiddelbart for framtidig søknader.
Kommentar	<p>Riktig dokumentasjon er viktig for at saken skal være fullstendig.</p> <p>Inntekter til fradrag er den delen av søknaden som søkerne sliter mest med å fylle ut korrekt. Saksbehandler skal alltid klikke på «Vis jordbrukerens inntekter» i Agros for å sjekke om søker har husket å oppgi alle innrapporterte inntekter, og om det som er oppgitt kan stemme med det som er innrapportert til Skatteetaten. Slik løsningen er, finnes ikke alt dette i oppslaget. Et råd er derfor å spørre den avløste om vedkommende har annen inntekt.</p>
Merknad 3	<p>Mangelfull dokumentasjon av utgifter</p> <p>Ved gjennomgang av noen sykdomsavløsningssaker, ser vi at det i enkelte tilfeller er mottatt og lagt til grunn kontoutdrag med manuelle påføringer i behandlingen av saken. I slike tilfeller er det det nødvendig å innhente oppdatert kontoutdrag fra avløserlagets regnskapssystem.</p> <p>Hvis avløsningen er utført i regi av et avløserlag, kan et såkalt kontoutdrag eller faktura fra avløserlaget til foretaket være tilstrekkelig dokumentasjon for utgiftene. Dette forutsetter at laget</p>

	<p>har benyttet de mulighetene som finnes til å legge inn informasjon om type avløsning som er utført (ferie og fritid, sykdom eller landbruksvikar), navn på avløser og hvilken periode avløsningen er utført. Dette for at kommunen skal kunne vurdere om utgiftene er påløpt innenfor søknadsperioden, og at det dreier seg om avløsertjenester som kan gi grunnlag for tilskuddet.</p> <p>Om kontoudrag/faktura fra avløserlag ikke inneholder hvilken type avløsning, hvem som har utført avløsningen, dato/periode for når den er skjedd og kostnad, er det nødvendig å innhente timelister.</p>
Tilskuddsordning: Regionale miljøtilskudd til jordbruket i Trøndelag	
Avvik 2	<p><u>Manglende dokumentasjon av vurdering om vilkår for tilskudd er oppfylt</u></p> <p>Det er innvilget tilskudd til tiltak hvor det ikke er dokumentert at vilkårene er oppfylt. Det gjelder for ordningene «bratt areal» på arealer som ser ut til å bare ha vært beita eller areal ute av drift, og til areal med granplantefelt (juletreproduksjon), «beiting av verdifulle jordbrukslandskap innmark» (setervoll) til areal som i AR5 er utmark, «beiting av biologisk verdifulle areal» til areal som også har fått tilskudd til spredning av husdyrgjødsel vår/vekstsesong og til bratt areal, «ugrasharving» til foretak som ikke har korn, «spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen» til arealer som det er lite sannsynlig at det er spredd husdyrgjødsel på.</p>
Avvik fra	<p>Rundskriv 2023-22, kap 4 <i>Utrednings- og informasjonsplikt</i> «Forvaltningen har en utrednings- og informasjonsplikt etter forvaltningsloven § 17. Av bestemmelsen fremgår det at forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Utgangspunktet er at dokumentasjonen det bes om i søknadsskjemaet er tilstrekkelig til at saksbehandler kan fatte vedtak i saken.</p> <p><i>Saksbehandler bør likevel innhente ytterligere dokumentasjon i tilfeller hvor det er grunn til å betvile opplysningene som er gitt eller behov for å undersøke enkelte forhold i saken nærmere».</i></p>
Frist for å lukke avviket	Umiddelbart
Kommentar	
Avvik 3	<p><u>Manglende dokumentasjon av kontroll, manglende kontrollskjema og manglende signering av skjema</u></p> <p>Skjema for kontroll av PT er dels brukt som skjema for stedlig kontroll av regionalt miljøtilskudd. Det framkommer ikke dokumentasjon på at omsøkte tiltak for regionale miljøtilskudd er kontrollert.</p>
Avvik fra	<p>Rundskriv 2023/22</p> <p>Dokumentasjon av stedlig kontroll: «Kommunen skal dokumentere resultatene av stedlig kontroll. Opplysningene som er notert under kontrollen bør inneholde:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>tydelige observasjoner som gjør det enklere i saksbehandling senere, samt ved eventuelle klagesaker</i> • <i>navn på de personer som er til stede</i> • <i>undersøkelsens gjenstand, formål og lovhjemmel</i> • <i>Innehaver av foretaket eller en annen person som forplikter foretaket, skal signere på kontrolldokumentasjonen for å bekrefte at stedlig kontroll er gjennomført, og at han/hun er enig i opplysningene som er notert under kontrollen. Kontrolldokumentasjonen skal også signeres av kommunens representant.»</i> <p>Om dokumentkontroll: <i>«Med dokumentkontroll menes bruk av skriftlige kilder til å etterprøve opplysningene i den innleverte søknaden om tilskudd. Dokumentasjonen må gi den nødvendige informasjon som etterspørres.»</i></p>
Frist for å lukke avviket	Umiddelbart
Kommentar	
Avvik 4	Avkortingsreglene er ikke brukt ved mangelfull gjødslingsplan Gjennomgangen av enkeltsaker, viser at ved mangelfull gjødslingsplan er alt tilskudd til ordningen spredning av husdyrgjødsel vår/vekstsesong avslått. Det er ikke foretatt avkorting av det samlede tilskuddet.
Avvik fra	Rundskriv 2023/22, kap 6 <i>«For RMP kan det avkortes inntil 100 prosent av det samlede tilskuddet dersom gjødslingsplan eller journal over plantevernmidler mangler i sin helhet, eller inntil 50 prosent for mangelfull gjødslingsplan eller journal over plantevernmidler.</i> <i>Størrelsen på avkortingen for manglende eller mangelfull gjødslingsplan og/eller journal over plantevernmidler bør ses i sammenheng med hvor relevant disse er for tilskuddsordningene foretaket har søkt på.»</i>
Frist for å lukke avviket	Umiddelbart
Kommentar	
Avvik 5	Manglende vurdering av avkorting ved feilopplysning Det er i søknader gitt feil opplysning som kunne medført utbetaling av uberettigta tilskudd. I flere av disse sakene er avkorting ikke vurdert.
	Rundskriv 2023-22, kap 6 <i>«Der forvaltningen oppdager at et foretak har gitt feilopplysninger i søknaden, skal saksbehandler alltid vurdere avkorting».</i> <u><i>Foretaket må ha handlet «uaktsomt eller forsettlig»:</i></u> <i>«Vilkåret om at søkeren må ha handlet uaktsomt eller forsettlig, innebærer at det ikke kan avkortes i tilskuddet dersom søker var i aktsom god tro da feilopplysningen ble gitt. En søker er i aktsom god tro der han ikke visste at opplysningen i søknaden var feil, og heller</i>

	<p><i>ikke burde visst at opplysningen i søknaden var feil».</i></p> <p><i>«Tilskuddsmottakerne etter forskriften er selvstendig næringsdrivende og det stilles derfor strenge krav til aktsomheten. Mottaker vil derfor sjelden kunne ha gitt feilopplysninger i aktsom god tro. Det forventes for eksempel at søker har full kunnskap om foretakets dyrehold på de aktuelle telledatoene. Tilsvarende vil det være søker som har best kunnskap om hvilke arealer som foretaket selv har drevet og høstet, hvilke som er utleid eller eventuelt ikke er i drift. Som potensiell mottaker av statlige midler forventes det da at søker legger ned nødvendig arbeid i å fylle ut søknadsskjemaet korrekt slik at søknaden gjenspeiler de reelle forholdene. Dersom søker har problemer med å forstå søknadsskjemaet forventes det at søker kontakter kommunen i god tid før søknadsfristen».</i></p> <p><i><u>Forvaltningen «kan» avkorte i tilskuddet, men skal alltid vurdere avkorting:</u></i></p> <p><i>«Hvis inngangsvilkårene redegjort for over er oppfylt i den enkelte sak, «kan» tilskuddet avkortes. Selv om bestemmelsen er utformet som en kan-bestemmelse, er det klare utgangspunktet at det skal avkortes hvis søker minst har vært uaktsom ved inngivelse av feilopplysninger, og dette har gitt eller kunne ha gitt en merutbetaling. Forvaltningen må likevel foreta en konkret vurdering i hver enkelt sak, av om det bør reageres med avkorting i foretakets tilskudd eller ikke».</i></p> <p><i><u>Avkortingens størrelse:</u></i></p> <p><i>«Hovedregelen er at foretaket skal avkortes et beløp tilsvarende merutbetalingen. Saksbehandler må likevel alltid vurdere om det er rimelig og forholdsmessig å avkorte merutbetalingen i den enkelte sak, eller om avkortingsbeløpet bør settes høyere eller lavere. Eksempelvis bør avkortingsbeløpet settes høyere dersom foretaket har gitt feilopplysninger ved flere søknadsår. Dersom størrelsen på merutbetalingen blir uforholdsmessig høy i forhold til feilopplysningen som er gitt, kan dette tilsa at avkortingens bør settes lavere enn merutbetalingen.</i></p> <p><i>Beløpet som avkortes kan aldri være større enn foretakets tilskuddsutbetaling etter bunnfradrag i det enkelte søknadsår».</i></p>
Frist for å lukke avviket	Umiddelbart
Kommentar	Det er viktig at kommunen merker seg at avkorting alltid skal vurderes når det er gitt feil opplysning i søknaden.

7 Avsluttende kommentarer

Det er viktig at Os kommune som vertskommune for Røros og Holtålen kommuner, framover prioriterer arbeidet med å videreutvikle kommunenes system for internkontroll på landbruksområdet.

Statsforvalteren I Trøndelag
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Vår saksbehandler:
Jan Arvid Aamo

Vår ref.:
24/976 - 7

Deres ref.:
2024/1469

Vår dato:
29.08.2024

Forvaltningskontroll Røros og Holtålen - Tilbakemelding

Svar til rapport fra forvaltningskontroll

Merknad 1: Generelt

Det må opplyses bedre ved internopplæring hvor rutiner ligger. Nå ligger rutine spredt på flere teamsgrupper. Disse samles i en egen rutinegruppe. Dette vil gjøre at rutinene blir lettere tilgjengelig og dermed mer implementert i daglig saksbehandling. Evalueringmøter etter hver PT/RMP runde innad i faggruppa. Kjører ROS analyse av relevante tema som vi kan bruke til neste søknadsrunde. Dette er allerede etablert.

Merknad 2: AR5

Det ble utført periodisk ajourhold i Røros kommune i 2021, og det var derfor ikke like stort behov for oppdateringer i AR5 i 2023. Oppdateringer blir gjort på bakgrunn av funn i saksbehandlingen, ved befaringer, ved innrapportering fra brukere eller ved ajourhold. Det ble befart og endret flere usikre areal i Røros kommune høsten 2022. I henhold til rutinebeskrivelsene for AR5 i våre kommuner, er det GIS-ansvarlig som oppdaterer AR5 i forbindelse med byggesaker. En utfordring i våre kommuner er mengden av høyløer og sommerfjøs som befinner seg i utmark/tilknytning til innmark. Disse vil komme med på «feillistene» som GIS-ansvarlig får oversendt hvert år, men endres ikke i kartet da de som regel dekker for lite areal til å registreres som egne figurer i kartet (minsteareal for bebygd areal er 2 daa som selvstendig figur, som ikke jordbruksareal 0,2 daa på fulldyrka, 0,5 daa overflatedyrka og 1 daa på innmarksbeite).

Merknad 3: Sykdomsavløsning

Landbruksavdelingen skal skissere et brev til avløserkontorene i området med informasjon om hvilken dokumentasjon som legges til grunn ved behandling av sykdomsavløsningssaker. Dette gjør det lettere for avløserkontorene å hjelpe gårdbruker med å finne de riktige dokumentene til søknaden. Her vil vi også presisere at det ikke er tilstrekkelig med manuelt påskrevne fakturaer, men at det må kjøres kreditnota dersom det gjøres feil, disse må ligge ved søknaden (Presiseres også i eventuelt mangelbrev til søker). I vårt tilfelle har vi vært utsatt for dette én gang i våre tre kommuner.

Avvik 1: Sykdomsavløsning

Vi har skissert en sjekklister slik at vi har oversikt over hva vi trenger av dokumentasjon fra søker for å behandle søknaden. Denne skal gjennomgås ved hver søknad og dersom vi ser at det mangler dokumentasjon, skal det sendes ut mangelbrev. Det er nå utarbeidet en mal på et mangelbrev som brukes i slike tilfeller.

Avvik 2: RMP

Det må brukes flyfoto ved saksbehandlingen og ikke bare kartlag, dette må oppdateres i rutinene. I tillegg bør det plukkes ut noen areal som befares, dersom det søkes om mye bratt areal. Det må også sjekkes opp mot flyfoto at det er reelt at det arealet det søkes om slås, og ikke bare beites.

Vurdere om det er sannsynlig at arealet blir brukt til spredning av husdyrgjødsel. (Totrinns godkjenning for spesielle tilfeller.)

Ordningen bør fungere slik at to tilskuddsordninger som ikke kan kombineres ikke kan omsøkes – det er mangel på systemvarsel i e-stil RMP (eks. § 11 verdifulle jordbrukslandskap og § spredning av husdyrgjødsel).

Avvik 3: RMP

Vi har nå utarbeidet egne kontrollskjema for RMP med signatur. Disse blir brukt på kontroller fra nå av. Det er også utarbeidet ROS analyse for å kunne kontrollere der det er størst fare for feilutbetalinger.

Kontrollskjema for RMP bør kunne produseres ut fra e-stil RMP, jf. PT-ordningen.

Avvik 4: RMP

Det skal gjøres en konkret vurdering i de enkelte tilfeller. Vurderingen må ta utgangspunkt i hvor relevant gjødslingsplan er for de ulike tiltakene søkeren har søkt på (Saksbehandlingsrutiner Rundskriv 2024/17 samt saksbehandlingsrutiner for PT).

Avvik 5: RMP

Bruk dialog og notatboksen i e-stil RMP for å notere ned hva som er vurdert, slik at det blir dokumentert hva saksbehandler har tenkt og vurdert. Dette vil gjøre det mye enklere ved senere saksbehandlinger.

Med hilsen

Berit Bugten Østbyhaug
Landbrukssjef

Jan Arvid Aamo
Saksbehandler

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til			
Holtålen Kommune	Helsetunet 7	7380	Ålen
Kjersti Alne 'Solberg			
Røros Kommune	Bergmannsgata 23	7374	Røros

Årsplan og møteplan 2025

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Os kommune

Møtedato

18.11.2024

Saknr

33/24

Saksbehandler Audun Holte

Arkivkode

Arkivsaknr 23/329 - 17

Forslag til vedtak

Årsplan og møteplan for 2025 godkjennes.

Ordinære møter i kontrollutvalget i 2025 fastsettes slik:

- Mandag 20. januar
- Mandag 17. mars
- Mandag 26.mai
- Mandag 22. september
- Mandag 17. november

Møtene starter kl. 14:00, og gjennomføres fortrinnsvis på møterom Nystuggu i Os kommunehus

Årsplanen oversendes kommunestyret til orientering.

Saksopplysninger

Møter i kontrollutvalget holdes på de tidspunkt som er vedtatt av kontrollutvalget selv, eller når kontrollutvalgets leder finner det påkrevd, eller minst 1/3 av medlemmene krever det. Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører i henhold til kommuneloven §11-5. Det foreslås tre møter i første halvår og to i siste halvår.

Det er åpnet for at kontrollutvalget kan gjennomføre fjernmøte dersom det er nødvendig. I hovedsak innkalles til fysiske møter. Sekretariatet mener at kontrollutvalget har god erfaring med at revisor og innledere kan delta digitalt, og det åpnes for det det kan videreføres i 2025.

For å systematisere kontrollutvalgets arbeid så er det utarbeidet en årsplan som viser hvilken strategi kontrollutvalget har for gjennomføringen av egenkontrollen. Siden det er et nytt kontrollutvalg, så er arbeidet lagt opp i tråd med hvordan kontrollutvalget i Os tidligere har arbeidet. Det legges opp til en gjennomgang av planen slik at utvalget kan tilpasse strategi og planlagte aktiviteter ut fra sine ønsker.

Utkastet må ses på som en skisse over de aktiviteter kontrollutvalget vil ta for seg i løpet av året. Ut over planlagt aktivitet er det løpende vurderinger på behov for orienteringer, behandling av henvendelser og lignende.

Konsek
TRONDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN OS KOMMUNE 2025

Hovedmålene for kontrollutvalgets
arbeid

Strategi for gjennomføring av
oppgavene

Oversikt over hvilke kontroll- og
tilsynsoppgaver som vil stå i fokus

INNHOLDSFORTEGNELSE

INNHOLDSFORTEGNELSE	
INNLEDNING	
1 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET	
1.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET	
1.2 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT	
1.3 KONTROLLUTVALGETS SEKRETARIAT	
2 KONTROLLUTVALGETS PLANLAGTE AKTIVITET	
2.1 REGNSKAPSREVISJON	
2.2 FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLLER	
2.2.1 BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLL	
2.2.2 OPPFØLGING AV TIDLIGERE FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER	
2.3 GENERELT TILSYN MED FORVALTNINGEN	
2.3.1 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE	
2.3.2 BEFARING/BESØK	
2.3.3 SAMORDNING AV KONTROLL	
2.3.4 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM	
2.4 RAPPORTERING OG ØVRIGE SAKER TIL KOMMUNESTYRET	
2.5 ANNET	
3 KONTROLLUTVALGETS MØTEPLAN FOR 2025	
VEDLEGG - MØTEPLAN	

INNLEDNING

Kommunene er samfunnets viktigste velferdsprodusenter og forvalter betydelige ressurser på vegne av innbyggerne. Omfanget av og bredden i den kommunale tjenesteproduksjonen medfører behov for utstrakt styring og kontroll. Egenkontrollen er et viktig element i det lokale folkestyret, og skal bidra til å styrke allmenhetens tillit til forvaltningen i tillegg til å bidra til at kommunen når de mål som er satt.

Kontrollutvalget er kommunestyrets redskap for å føre løpende kontroll med forvaltningen på kommunestyrets vegne. Arbeidet styres av kommunelovens §§ 22, 23 og 24 samt forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner og fylkeskommuner.

God dialog og informasjonsutveksling er sentralt for å lykkes med samspillet mellom kommunestyret og kontrollutvalget. Kontrollutvalget ønsker med dette å legge til rette for god og åpen dialog som skaper en gjensidig forståelse for gjennomføringen av oppgavene. Det er også viktig å tydeliggjøre den klare ansvars- og oppgavefordelingen mellom kontrollutvalget, sekretariatet, administrasjonen og revisjonen.

Kontrollutvalgets oppgaver er omfattende, og knytter seg både til kontroll med den kommunale forvaltningen og til kontroll med revisjonens arbeid og kommunale selskap. Dette innebærer å iverksette forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser i kommunen, samt påse at kommunens regnskap blir betryggende revidert.

En årsplan er derfor et av kontrollutvalgets viktigste styringsdokumenter for å planlegge en god og riktig egenkontroll som er tilpasset kontrollutvalgets ressurser.

1 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET

1.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET

Møtene i kontrollutvalget er åpne. Møtene vil være lukket i saker/orienteringer der lov- og regelverk hjemler taushetsplikt og lukket dør.

Kommunens ordfører og revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

Kontrollutvalget kan gjennomføre fjernmøte ut fra kommunestyret vedtok i sak 39/20. Det er en forutsetning om at digital deltakelse skal avklares med leder for møtet på forhånd.

Det er av og til både praktisk og tidsbesparende at revisor og innledere kan delta digitalt.

Kommunehuset har gode muligheter for gjennomføring av digitale møter i møtelokalet, og det åpnes for at revisor og innledere kan delta digitalt.

Det legges opp til 5 møter i 2025, se kontrollutvalgets møteplan for 2025 i kapittel 3.

1.2 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. For at forslaget vil foreligge tidsnok til at kommunen kan få innarbeidet dette i sine budsjetter, så behandler kontrollutvalget denne saken i sitt septembermøte.

I forslaget ligger rammen for både kontrollutvalgets revisjonens og sekretariatets virksomhet.

Det er bare kommunestyret som kan gjøre endringer i rammene for kontrollutvalgets arbeid.

1.3 KONTROLLUTVALGETS SEKRETARIAT

Sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalget er uavhengig fra kommunens administrasjon.

Konsek Trøndelag IKS leverer sekretariatstjenester til Os kontrollutvalg med en oppdragsansvarlig sekretær fra avdelingskontoret i Os i Østerdalen.

Sakspapirene er å finne på nettstedet til Konsek Trøndelag, www.konsek.no/

2 KONTROLLUTVALGETS PLANLAGTE AKTIVITET

2.1 REGNSKAPSREVISJON

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av loven, god kommunal revisjonsskikk og avtalen som foreligger med revisor.

Ved oppstart av ny avtale vil kontrollutvalget forsikre seg om at begge parter har en felles forståelse av oppdraget i henhold til avtalen.

I oppfølgingen av påse-ansvaret for regnskapsrevisjonen, vil kontrollutvalget følge Forum for kontroll og tilsyn sin veileder for å sikre at kommunens regnskap blir revidert på en betryggende måte.

Aktivitetene for dette kommer frem av møteplanen.

På bakgrunn av kommunens årsregnskap, årsmelding og revisors beretning (ev. også nummererte brev) gir kontrollutvalget en uttalelse til kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Revisor skriver nummerte brev til kontrollutvalget når det er forhold som skal påpekes, og kontrollutvalget vil følge med på at dette blir fulgt opp. Eventuelle nummererte brev som ikke blir godt nok fulgt opp av kommunen, sendes kommunestyret for videre behandling. Dersom revisor har andre merknader vil kontrollutvalget vurdere om og hvordan det skal følges opp.

2.2 FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLLER

Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon av kommunens administrasjon og eierskapskontroll av selskapene som kommunen har eierinteresser i.

Forvaltningsrevisjon er å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

- Kontrollutvalget har utarbeidet en plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll som ble vedtatt av kommunestyret den 28. oktober 2024.

Planen ligger til grunn for utvalgets arbeid for bestilling av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. Hvis utvalget ønsker å endre rekkefølgen, må dette behandles i kommunestyret.

Dersom det oppstår akutte behov som ikke inngår i planen, vil kontrollutvalget varsle om det. Kontrollutvalget ser frem til eventuelle bestillinger fra kommunestyret.

2.2.1 BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLL

Kontrollutvalget gjør konkrete bestillinger av prosjekter i form av en bestillingsdialog med revisjonen.

Revisor utarbeider en prosjektplan som vedtas i kontrollutvalget for å sikre at prosjektet er i tråd med kontrollutvalgets ønsker. Kontrollutvalget behandler forvaltningsrevisjonsrapportene, som oversendes fortløpende til kommunestyret.

2.2.2 OPPFØLGING AV TIDLIGERE FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER

Kontrollutvalget følger opp om anbefalingene etter forvaltningsrevisjonsrapportene er gjennomført. Utvalget innkaller da kommunedirektøren og ber om en orientering om hvilke tiltak som er satt inn for å imøtekomme anbefalinger i rapportene.

Kontrollutvalget vil følge opp følgende forvaltningsrevisjonsrapporter i 2025:

- Etikk, samarbeidsklime og varsling

For eierskapskontrollene så følger kontrollutvalget på samme måte opp om anbefalingene etter eierskapskontrollene er gjennomført. Utvalget innkaller da eierrepresentanten og kommunedirektøren for en orientering om hvilke tiltak som er satt inn for å imøtekomme anbefalinger i rapportene.

- Helse, miljø og sikkerhet, tema sykefravær.

2.3 GENERELT TILSYN MED FORVALTNINGEN

Kontrollutvalget fører tilsyn med forvaltningen på vegne av kommunestyret. Kontrollutvalget imøteser bestillinger mht. saker og prosjekter som kommunestyret ønsker at kontrollutvalget skal følge spesielt opp.

Det generelle tilsynet med forvaltningen gjennomføres i hovedsak gjennom orienteringer fra administrasjonen. Det tas fortløpende stilling til dette.

Henvendelser til kontrollutvalget, utvalgets egne observasjoner og initiativ, samt saker hvor kommunen har vært omtalt i media vil fortløpende bli fulgt opp.

Kontrollutvalget vil følge opp kommunestyrevedtak som er initiert av kontrollutvalget.

2.3.1 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE

Kontrollutvalget ønsker at administrativ ledelse er til stede ved kontrollutvalgets møte når regnskap og årsberetning for foregående år skal behandles.

Det er satt opp orienteringsmøte i møteplanen for kommunaldirektørens internkontroll slik at kontrollutvalget kan vurdere om det er områder som har økt risiko.

Kontrollutvalget vil følge med på økonomiforvaltningen gjennom å bli orientert om tertialrapportene.

Det er planlagt et møte med ordfører for å få innspill til områder som politisk ledelse mener kan ha stor risiko.

2.3.2 BEFARING/BESØK

For å bli kjent med den kommunale forvaltningen, og for at ansatte i kommunen skal bli kjent med kontrollutvalget, kan utvalget besøke ulike kommunale virksomheter. Dette kan også inkludere kommunale foretak og selskap. Kontrollutvalget planlegger å gjennomføre et besøk i 2025.

2.3.3 SAMORDNING AV KONTROLL

Forvaltningsrevisjoner og statlige tilsyn skal sees i sammenheng. Kontrollformene har et formål om å bidra til læring og forbedring, og det kan bygges på hverandres arbeid. Sekretariatet vil legge frem aktuelle og relevante tilsynsrapporter fra Statsforvalteren og andre statlige tilsynsorganer. Det er planlagt at dette kan gjøres gjennom en orientering fra kommunedirektøren. Kommune-lovens §30-7 sier at det statlige tilsynet skal ta hensyn til relevante forvaltningsrevisjoner og vurdere den samlede tilsynsmengden i kommunen.

Sekretariatet sørger for å legge inn forvaltningsrevisjoner i den nasjonale tilsynskalenderen.

2.3.4 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM

Kontrollutvalget kan ta imot henvendelser fra publikum, men kontrollutvalget vil ikke opptre som et klageorgan, og har ikke avgjørelsesmyndighet på forvaltningsområdet.

Kontrollutvalget avgjør selv om den enkelte henvendelse er relevant for utvalget, og tar stilling til i hvilken form og grad henvendelsene fra publikum skal følges opp.

2.4 RAPPORTERING OG ØVRIGE SAKER TIL KOMMUNESTYRET

Kontrollutvalget er kommunestyrets redskap for å føre løpende kontroll med forvaltningen på kommunestyrets vegne. I saker som krever beslutning, så innstiller kontrollutvalget til kommunestyret.

Kontrollutvalget rapporterer om sin aktivitet direkte til kommunestyret, og det gjøres i hovedsak slik:

- Forvaltningsrevisjonsrapporter og rapporter etter eierskapskontroller oversendes fortløpende.
- Årsrapporten gjenspeiler kontrollutvalgets samlede aktiviteter. Rapporten for 2024 behandles i januar i 2025, og oversendes deretter til kommunestyret.
- Årsplan for 2026 sendes kommunestyret til orientering slik at kommunestyret er kjent med hvordan kontrollutvalget planlegger å gjennomføre sin aktivitet.
- Viktige saker og forespørsler oversendes fortløpende.

2.5 ANNET

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret når utvalgets saker skal behandles. Kommunestyrets representant vil legge frem saker fra kontrollutvalget på vegne av utvalgets leder.

Kontrollutvalget og sekretariatet vil fortsette arbeidet med å informere om kontrollarbeidet, blant annet gjennom hjemmesiden til sekretariatet – www.konsek.no. På sekretariatets hjemmeside er det enkel tilgang til kontrollutvalgets saksdokumenter.

3 KONTROLLUTVALGETS MØTEPLAN FOR 2025

Møteplanen er vedlagt, og gir en oversikt over behandlingen av faste saker. Kontrollutvalget forbeholder seg retten til på eget initiativ å foreta endringer i planen og evt. gå inn på andre saker eller prosjekter som ikke er nevnt for å sikre en dynamisk egenkontroll som tar utgangspunkt i saker/områder som kan utgjøre en risiko og som er vesentlig.

Endring av møteplan kan også bli nødvendig av hensyn til saksgang eller av andre årsaker.

VEDLEGG - MØTEPLAN

Aktiviteter		20. feb.	17. mars	26. mai	22. sept.	17. nov.		
Påse betryggende revidering	Uavhengighetserklæring					X		
	Revisjonsstrategi					x		
	Risikovurdering for forenklet etterlevelseskontroll					x		
	Revisjonsberetning og årsoppgjørnotat			x				
	Forenklet etterlevelseskontroll				x			
Orienteringer fra kommunedirektør (KD)	KDs internkontroll – risiko- og vesentlighetsvurdering		x		x			
	Årsregnskap/årsmelding 2024			x				
	Tertialrapportering			x		x		
	Statlige tilsyn			x				
	Orientering om oppfølging av politiske vedtak	x						
Dialogmøte med ordfører	Risiko- og vesentlighetsvurdering – evaluering av områder	x						
Årsmelding/årsregnskap kommune	Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap og årsberetning			x				
Aktiviteter i kontrollutvalget	Bestille forvaltningsrevisjon		x					
	Årsmelding fra kontrollutvalget	x			x			
	Budsjettkontroll				x			
	Budsjett for kontrollutvalget				x			
	Årsplan- og møteplan					x		
Aktiviteter i kontrollutvalget	Virksomhetsbesøk		Plan	Besøk				
Opplæring								

Kurs

KU-konferansen NKRF:	29. – 30. januar
Fagkonferansen FKT:	4. – 5. juni
Samling Konsek :	13. nov.
Kontrollutvalgslederskolen FKT, del 3	15. – 16. oktober

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Os kommune

Møtedato

18.11.2024

Saknr

34/24

Saksbehandler Torbjørn Berglann

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/562 - 4

Forslag til vedtak

Saken blir lagt fram uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger

Formålet med denne saken er å gi medlemmene i utvalget mulighet til å diskutere og komme med forslag til saker som kontrollutvalget kan ta opp, eller som kan utredes til et fremtidig møte. Medlemmene kan foreslå saker til diskusjon under dette punktet på møtet. Medlemmene oppfordres til å si fra i starten av møtet dersom de har noe å ta opp.

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Os kommune

Møtedato

18.11.2024

Saknr

35/24

Saksbehandler Audun Holte

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/562 - 3

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Melding om politisk vedtak, Os kommune
Styret følger ikke alltid opp ansvaret sitt

Saksopplysninger

Saken er en del av kontrollutvalgets opplæring gjennom valgperioden. Sekretariatet legger fram artikler som kan være av interesse i kontrollarbeidet. Formålet er å bidra til faglig påfyll gjennom hele valgperioden.

Saksframlegg

Vår ref. 24/1376 - 5

Saksbehandler Hege Narbuvoll

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
039/24	Kommunestyret	24.10.2024

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Forslag til vedtak fra kontrollutvalget

Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen

1. Rekruttering og vikarbruk
2. Kommuneorganisasjon
3. Bærekraft, klima og miljø

Uprioritert rekkefølge:

- Mottak av flyktninger
- Pleie og omsorg (demensomsorg)
- Utenforskap

Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Kommunestyret vedtar plan for eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen

1. Kommunens eierstyring

Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen

Dette handler saken om - bakgrunn og fakta

Valg av forvaltningsrevisjoner skal ta utgangspunkt i en helhetlig ROS analyse; Revisors risiko og vesentlighetsvurderinger for Os kommune. Denne gjennomføres for å kartlegge på hvilke fagområder det er høy eller moderat risiko for at uheldige hendelser kan oppstå.

Målet med forvaltningsrevisjoner er systematiske, uavhengige undersøkelser som skal framskaffe relevant informasjon til politiske organer om iverksetting og virkninger av offentlige tiltak. Forvaltningsrevisjoner retter seg først og fremst mot resultater, den skal se framover og bidra til forbedringer

Revisors risiko og vesentlighetsvurderinger ble behandlet i kontrollutvalget i mai- se vedlegg og kommunedirektørens notat til denne.

Kontrollutvalget i Os hadde møte 16.09.2024 og har sendt over plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll - til behandling i Os kommunestyre.

I

Kommunestyret 24.10.2024

Behandling

Endringsforslag fra Sp/KrF, foreslått av Ivar Midtdal, Senterpartiet
Det er allerede igangsatt en forvaltningsrevisjon på sjukefravær.

Kontrollutvalget i Os kommune bestilte forvaltningsrevisjon den 18.03.2024, sak 08/24.
Komtrollutvalgte fattet følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon på område helse, miljø og sikkerhet med tema sykefravær i oppvekst, og helse og omsorg, årsak og løsninger.

Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028 som følger:

1. Kommuneorganisasjon
2. Utenforskap
3. Bærekraft, klima og miljø

Uprioritert rekkefølge:

- Mottak av flyktninger
- Pleie og omsorg (demensomsorg)
- Rekruttering og vikarbruk

Ser kontrollutvalget behov for endringer i planen skal disse vedtas i kommunestyret

Kommunestyret vedtar plan for eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen

1. Kommunens eierstyring

Ser kontrollutvalget behov for endringer i planen skal disse vedtas i kommunestyret

Endringsforslag fra Sp/KrF:

Det er allerede igangsatt en forvaltningsrevisjon på sjukefravær.

Kontrollutvalget i Os kommune bestilte forvaltningsrevisjon den 18.03.2024, sak 08/24.
Komtrollutvalgte fattet følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon på område helse, miljø og sikkerhet med tema sykefravær i oppvekst, og helse og omsorg, årsak og løsninger.

Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028 som følger:

1. Kommuneorganisasjon
2. Utenforskap
3. Bærekraft, klima og miljø

Upprioritert rekkefølge:

- Mottak av flyktninger
- Pleie og omsorg (demensomsorg)
- Rekruttering og vikarbruk

Ser kontrollutvalget behov for endringer i planen skal disse vedtas i kommunestyret

Kommunestyret vedtar plan for eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til

kontrollutvalgets prioriteringer i planen

1. Kommunens eierstyring

Ser kontrollutvalget behov for endringer i planen skal disse vedtas i kommunestyret

Votering nr 1 - Votering over forslag

Opprinnelig forslag: 1 stemme (7%) - Ap 1

Stemmer:

Torstein Mestvedthagen (Ap)

Endringsforslag fra Sp/KrF: 14 stemmer (93%) - Ap 5, KrF 1, Sp 7, SV 1

Ivar Midtdal (Sp)

KST - 039/24 vedtak

Det er allerede igangsatt en forvaltningsrevisjon på sjukefravær.

Kontrollutvalget i Os kommune bestilte forvaltningsrevisjon den 18.03.2024, sak 08/24.

Kontrollutvalgte fattet følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon på område helse, miljø og sikkerhet med tema sykefravær i oppvekst, og helse og omsorg, årsak og løsninger.

Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028 som følger:

1. Kommuneorganisasjon
2. Utenforskap
3. Bærekraft, klima og miljø

Upprioritert rekkefølge:

- Mottak av flyktninger
- Pleie og omsorg (demensomsorg)

- Rekruttering og vikarbruk

Ser kontrollutvalget behov for endringer i planen skal disse vedtas i kommunestyret

Kommunestyret vedtar plan for eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen

1. Kommunens eierstyring

Ser kontrollutvalget behov for endringer i planen skal disse vedtas i kommunestyret

I sak 20/24 Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028 ble dette vedtaket gjort:

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028.

Kontrollutvalget legger fram plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028 for kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen

1. Rekruttering og vikarbruk
2. Kommuneorganisasjon
3. Bærekraft, klima og miljø

Upprioritert rekkefølge:

- Mottak av flyktninger
- Pleie og omsorg (demensomsorg)
- Utenforskap

Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Sak 21/24 Plan for eierskapskontroll 2024 - 2028 ble behandlet sammen med sak 20/24. Her ble følgende vedtak fattet:

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028.

Kontrollutvalget legger fram plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028 for kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar plan for eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen

1. Kommunens eierstyring

Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Vedlegg

Sak til kommunestyret - plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Skisse til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll Os 2024-2028

Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2028

Plan for eierskapskontroll 2024-2028

Rolleavklaring mellom styret, administrasjonen og eier – Styret følger ikke alltid opp ansvaret sitt

Den 9.–10. oktober deltok Sunniva Tusvik Sæter på styrekurs i regi av Samfunnsbedriftene. Foto: Revisjon Midt-Norge SA

Skrevet av: **Nicolay Biørn-Lian** | Publisert: **14. oktober 2024**

– Vi kommer gjerne inn når det har skjedd noe i selskapet som politikerne ønsker å se nærmere på. Ofte ser vi at styret har jobbet etter uklare retningslinjer. Det sier forvaltningsrevisor Sunniva Tusvik Sæter.

Gjennom sitt virke i Revisjon Midt-Norge SA har Sæter sett mange av utfordringene som kan dukke opp. Mye skyldes en manglende forståelse av hvordan ansvaret deles mellom styret, administrasjon og eier.

– Det er viktig å forstå disse skillene, og at alle skjønner sin rolle. Det er like viktig for de som står for den daglige driften som det er for styret og de folkevalgte, sier Sæter.

Den 9.–10. oktober deltok hun på styrekurs (se faktaboks) i regi av Samfunnsbedriftene.

– Jeg opplevde at kursene var relevante uansett hvilken «side» man sitter på. For alle må kjenne sitt ansvarsområde. Og her var kursdeltagerne i samme båt. Et fellestrekk er at det ligger andre ting enn rent kommersielle hensyn til grunn for driften.

Som samvirkeforetak med hele 53 kommuner og Trøndelag fylkeskommune på eiersiden, dekker Revisjon Midt-Norge SA nesten hele Trøndelag, deler av Helgeland og de øverste kommunene i Innlandet.

Hovedkontoret på Steinkjer utgjør navet for et betydelig revisjonsmiljø. Men foretaket har kontorer på ulike steder i regionen som de dekker.

Ofta får de oppdrag når det har skjedd noe i et offentlig eid selskap som politikerne vil undersøke nærmere. Flere ganger har de kritisert et styre i sluttrapporten som de skriver. For det er ikke alle styrer som følger opp ansvaret sitt.

Styrets fullmakter

– Da spør vi alltid: Hva slags fullmakt har styret hatt? Ofta viser det seg ofte at eier ikke har gitt tydelige nok føringer, eller at hverken styret eller eier har skjønnt sine roller og plikter.

Derfor vil ikke Sæter være med på at det bare er styremedlemmenes feil, selv om de sitter med ansvaret. Man må begynne med å se på hvordan styret settes sammen.

– Med folkevalgte som eiere er det avgjørende at man har gode prosesser for å velge styremedlemmer som har den kompetansen selskapet trenger.

– Ofta har ikke de folkevalgte selv fått så god opplæring. Og om de velger styre ut fra andre hensyn enn kompetanse, så kan selskapet sitte igjen med et svakt styre som ikke er tilpasset selskapets behov.

Da er terskelen ofte ganske høy for å gjøre noe. For eierkommunene har ikke så mye annen makt enn muligheten til å kaste styret, mener Sæter.

Styringslinjene må følges

– Som eier er kommunene heller ikke alltid rigget til å forstå styringslinjene. Det kan skape uheldige situasjoner. Sett at det er ti eierkommuner, og at en folkevalgt tar kontakt med en enkeltansatt i selskapet.

– Da er ikke styringslinjene fulgt. Og det kan både skape usikkerhet i organisasjonen og misnøye hos andre eierkommuner. Så det er veldig viktig at eierne er klar over dette, og at administrasjonen vet hvem man skal gi info til når.

Sæter synes at både stoffet og de ulike problemstillingene som kan oppstå, ble fremstilt på en forståelig måte på de to kursene. Og at det var mange gode eksempler.

– Det var også nyttig å være fysisk til stede og ikke ta det over nettet. Jeg satt mellom en daglig leder i et selskap og et styremedlem i et annet selskap. Det ga en klar merverdi å kunne drøfte problemstillingene sammen.

Gjelder for alle tjenester

Prinsippene som man går gjennom, er viktige for alle bransjer. De gjelder både for mer «synlige» tjenester som renovasjon, og for mer «usynlige» tjenester som revisjon.

Og uansett hvordan man vrir og vender på det, så har styret et betydelig ansvar. Det er også mye de kan stilles til personlig ansvar for.

– Jeg skal hjem og anbefale til vårt styre og daglige ledere å delta på et slikt kurs. Det er viktig at man alltid har søkelyset på dette, ikke minst i forbindelse med valg.

For en god rolleavklaring er på en måte grunnmuren. Det er noe av det som må være på plass for at et kommunalt selskap skal nå målet: å sikre gode tjenester til rett pris.

Godkjenning av møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Os kommune

Møtedato

18.11.2024

Saknr

36/24

Saksbehandler Audun Holte

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/562 - 2

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 18.11.2024 godkjennes.

Saksopplysninger

Protokoll legges fram i møtet for godkjenning.